

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِیْنَ
وَ اللّعنه علی اعدائهم اجمعین

ده عالم از مازندران، استرآباد و کرمانشاه

محمد علی نجفی کرمانشاهی

سروشنامه	: نجفی کرمانشاهی، محمدعلی، ۱۳۶۰.
عنوان و نام پدیدآور	: ده عالم از مازندران، استرآباد و کرمانشاه / محمدعلی کرمانشاهی.
مشخصات نشر	: قم، انتشارات میراث ماندگار، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۴ ص.
شابک	: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۳۱۴ - ۸۶۶ - ۶ - ۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: زندگی نامه علما.
رده بندی کنگره	: hd۳۷/۳۰
رده بندی دیویی	: ۶۵۸/۰۵۵۴۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۳۵۶۱۴۲

- نام کتاب: ده عالم از مازندران، استرآباد و کرمانشاه
- نویسنده: محمدعلی نجفی کرمانشاهی
- ناشر: میراث ماندگار
- نوبت و تاریخ چاپ: اول ۱۴۰۱
- قیمت: ۱۸۰,۰۰۰ تومان
- چاپ: صلواتی
- شمارگان: ۱۰۰ جلد
- شابک: ۶ - ۸۶۶ - ۳۱۴ - ۶۰۰ - ۹۷۸

مراکز پخش:

- تهران، گنجینه مهر ماندگار، ۰۹۱۲۱۵۱۴۸۶۶
- قم، مجتمع ناشران، طبقه سوم، ۰۲۵-۳۷۸۴۲۳۹۸

فهرست

۱۱ ..... مقدمه

شیخ حسین خلوانی کرمانشاهی / ۱۴

۱۵	.....	اشاره
۱۵	.....	نام و تولد
۱۵	.....	هم نام
۱۷	.....	زادگاه
۱۹	.....	مشاهیر خلوان
۲۰	.....	تحصیلات و اساتید
۲۳	.....	مشایخ روایی
۲۴	.....	شاگردان و راویان
۲۴	.....	تالیفات
۲۵	.....	سیری در کتاب نزهه الناظر
۲۹	.....	جوهری از نزهه الناظر
۳۰	.....	از منظر بزرگان
۳۰	.....	وفات و مدفن

شیخ ابوعلی حائری مازندرانی / ۳۲

۳۳	.....	اشاره
۳۳	.....	جد اعلی
۳۴	.....	تولد و زادگاه
۳۵	.....	تحصیلات و اساتید
۳۶	.....	شاگردان

۳۷	.....	مشایخ و مجازان
۳۸	.....	تالیفات
۳۹	.....	سیری در رجال ابوعلی
۴۱	.....	از منظر دیگران
۴۲	.....	وفات و مدفن
۴۳	.....	بازماندگان
۴۳	.....	منابع

آقا محمدعلی هزارجریبی مازندرانی / ۴۶

۴۷	.....	اشاره
۴۷	.....	هزارجریب
۴۸	.....	جد و پدر
۵۱	.....	تولد
۵۱	.....	اساتید
۵۲	.....	اجتهاد در سنین نوجوانی
۵۳	.....	لقاب
۵۳	.....	محبوب نزد اساتید
۵۴	.....	پدر زن
۵۵	.....	مشایخ روایی و اجازات
۷۲	.....	تدریس
۷۳	.....	تالیفات
۷۵	.....	خصوصیات اخلاقی
۷۶	.....	وفات و مدفن
۷۷	.....	بازماندگان
۸۰	.....	منابع

ملا یوسف استرآبادی حائری / ۸۲

۸۳	.....	اشاره
----	-------	-------

۸۳	.....	زادگاه
۸۴	.....	نام و تولد
۸۴	.....	تحصیلات
۸۵	.....	اساتید
۸۷	.....	شاگردان و راویان
۸۸	.....	مهاجرت به کربلا
۸۹	.....	تالیفات
۹۳	.....	مقام علمی
۹۳	.....	وفات و مدفن
۹۴	.....	بازماندگان
۹۵	.....	منابع

شیخ محمد حسن استرآبادی / ۹۸

۹۹	.....	اشاره
۹۹	.....	خاندان شریعتمدار استرآبادی
۱۰۰	.....	ملا محمد جعفر استرآبادی
۱۰۴	.....	شیخ علی استرآبادی
۱۰۵	.....	تولد و تحصیلات مقدماتی
۱۰۶	.....	تحصیلات عالی و اساتید
۱۰۷	.....	تالیفات
۱۰۸	.....	وفات
۱۰۸	.....	بازماندگان

ملا عبدالرسول فیروزکوهی مازندرانی / ۱۱۰

۱۱۱	.....	اشاره
۱۱۱	.....	فیروزکوه
۱۱۲	.....	مشاهیر فیروزکوه
۱۱۲	.....	تولد و تبار

۱۱۳.....	اساتید.....
۱۱۴.....	تقوا و ورع.....
۱۱۵.....	آثار و تالیفات.....
۱۱۵.....	شاگردان.....
۱۱۵.....	از منظر دیگران.....
۱۱۷.....	وفات.....
۱۱۷.....	فرزندان.....

شیخ موسی کرمانشاهی / ۱۲۲

۱۲۳.....	اشاره.....
۱۲۳.....	تولد و زادگاه.....
۱۲۴.....	پدر، برادر و خواهر و نوادگان.....
۱۲۵.....	تحصیلات و اساتید.....
۱۲۷.....	مشایخ روایی و مجازان.....
۱۲۸.....	تدریس.....
۱۲۸.....	شاگردان.....
۱۳۴.....	برنامه ای برای وسعت رزق.....
۱۳۵.....	تالیفات.....
۱۳۶.....	از نگاه دیگران.....
۱۳۷.....	وفات.....
۱۳۸.....	منابع.....

ملا عبدالجواد حائری مازندرانی / ۱۴۰

۱۴۱.....	اشاره.....
۱۴۱.....	دور نمایی از خاندان.....
۱۴۴.....	تولد و تحصیلات.....
۱۴۴.....	نگاهی به زندگی اساتید.....
۱۴۸.....	مشایخ اجازه.....

بِسْمِ اللَّهِ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ

مرحوم سید رضی از عالمان بزرگ جهان تشیع و عالم اسلام که یازده قرن قبل می زیسته، در مقدمه کتاب شریف «نهج البلاغه» به این شعر فرزدق (قدس سره و عفی الله عنا) در طعن و رد بر جریر اموی (لعنت الله علیه) تمسک می فرماید که:

اولئك آبانی فجئنی بمثلهم
إذا جمعتنا یا جریر المجمع

یعنی این افراد بزرگ و بزرگوار، پدران و اسلاف من هستند و تو اگر هویت و ماهیت درست و درمانی داری، در محافل و نشست هایی که گرد هم می آییم مانند آنان را رو کن و معرفی نما (در حالی که اینگونه نیست و پیشینه خوبی نداری و هویت تو بر بزرگان استوار نیست و یک افرادی در هویت و ماهیت گذشته فکر و مذهب و مکتب تو وجود دارند که عاری از فضیلت و معروف به کفر و فسق و فجور و هر گونه ردیلت هستند). یکی از راه های شناخت مکاتب برجسته و مثبت نگاه به فقه ها و معالم و مشاهیر و مفاخر آن مکتب است. فرزدق که در سنین خردسالی توفیق زیارت حضرت مولی الموالی حیدر کرار علی مرتضی علیه السلام را دریافته بود، این مشرب مقایسه ای را چه بسا از حضرت امام علی علیه السلام فرا گرفته است. آنجا که حضرت خطاب به معاویه (علیه من الرحمن ما يستحق، و طبقا للنصوص الدینیة ما يستحقه هی الهاویه) می فرمایند: رسول الله و حضرت فاطمة زهرا و حسنین و حمزه علیهم السلام از ما هستند و ابوسفیان و هند جگرخوار و حماله الحطب و این دست کفار و دشمنان خدا از تیر و تبار و شجره ملعونه توی معاویه هستند.

بنابراین پرداختن به احوال بزرگان مذهب و مکتب می تواند یک تحدی با دیگر مذاهب و مکاتب باشد. از سوی دیگر پرداختن به این بزرگان می تواند تشویق کننده

نسل های حاضر و آتی باشد که بتوانند خود را مانند اسلاف در زمره بزرگان مکتب قرار داده و مایه افتخاری ابدی شوند.

در این کتاب شرح حال ده دانشمند و عالم شیعه اهل ایران که متعلق به سه ناحیه کرمانشاه، گلستان و مازندران کهن بوده و در زمره مشاهیر و مفاخر مذهب منیر شیعه هستند را خواهید خواند.

این شخصیت ها عبارتند از:

شیخ حسین حلوانی (زنده در ۴۸۱ق)

شیخ ابوعلی حائری (شهید در ۱۲۱۶ق)

آقا محمدعلی هزارجریبی (متوفای ۱۲۴۵ق)

ملا یوسف استرآبادی (متوفای حدود ۱۲۸۷ق)

شیخ محمدحسن استرآبادی (متوفای ۱۳۱۸ق)

ملا عبدالرسول فیروز کوهی مازندرانی (متوفای ۱۳۲۲ق)

شیخ موسی کرمانشاهی (متوفای ۱۳۳۳ق)

ملا عبدالجواد مازندرانی (متوفای ۱۳۶۱ق)

شیخ هادی جلیل کرمانشاهی (متوفای ۱۳۷۷ق)

شیخ حسن علامی کرمانشاهی (متوفای ۱۳۹۴ق)

اسلام و تشیع در کرمانشاه اگر چه زودتر از تشیع در مازندران و دارالمؤمنین استرآباد (استان گلستان کنونی) شکل گرفت، ولی مازندران نقش بسیار مهمتری در رشد و تقویت تشیع در گذشته و حال داشت و دارد و از حیث علمای دینی نیز بزرگان شیعی این دو ناحیه از حیث کمیت و کیفیت خدمت بسیار متفاوت هستند و کمتر جایی در جهان تشیع هست که مانند مازندران دارای افتخار باشد.

امید است کماکان از این دو خطه جهان تشیع، علمای خدوم بیشتری ظهور نموده و مایه عزت روزافزون مکتب عزیز و مقتدر شیعه شوند و در مسیر مقدمه سازی ظهور حضرت بقیه الله اعظم علیه السلام توفیقات بسیار کسب کنند، چنانکه می دانیم چند نفر از یاران

۳۱۳ نفری امام عصر علیه السلام از کرمانشاه و چند نفر نیز از مازندران هستند. همچنین بنا بر ظهور یا اشعار عبارات دینی مرتبط با عصر ظهور در آستانه ظهور افرادی از این دو خطه یاری دهنده حضرت امام مهدی علیه السلام و حتی اصل سرزمین و جغرافیای این دو نقطه مرتبط با ظهور هستند.

از ده شخصیت کتاب، ۶ نفر اهل مازندران و استرآباد و ۴ نفر کرمانشاهی هستند. البته مازندران بزرگ و طبرستان به دارالمؤمنین استرآباد وصل بوده، ولی اکنون برخی از نواحی مازندران قدیم در استان گلستان با مرکزیت گرگان قرار گرفته است. همچنین یکی از مازندرانی های این کتاب ملا عبدالرسول فیروزکوهی است و فیروزکوه اکنون جزو استان تهران است ولی در نگاه تاریخی و فرهنگی و گویشی، جزو مازندران بوده است.

از نقاط مشترک میان شخصیت های کتاب این است که همگی، البته تا حدودی به استثنای مرحوم فیروزکوهی، به عراق مربوط و مرتبط بوده اند، خواه به سبب تولد یا وفات در عراق، و یا تحصیلات و سکونت در آن سرزمین مقدس.

مقالات این کتاب متعلق به سالهای دور است و نگارنده واقف به کمبودها و نقص های آنها می باشد و اگر نبود کمبود وقت و تراکم گرفتاری های زندگی، مفصلاً به بازنگری و بازنویسی آنها دست می زد. خلاصه اینکه خوانندگان عزیز ولایی بر بنده بخشند که بخشش از بزرگان است.

امید است خداوند توفیق تأسی و الگوگیری از این بزرگان را به ما عطا فرماید و با فضل خویش و نه به سبب لیاقت نداشته ما، شفاعتشان را در آخرت نصیب ما گرداند؛ و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهیرین، سیما صاحب العصر و الزمان، الحجة بن الحسن المهدی علیه السلام.

محمدعلی نجفی

شهر مقدس قم

اردیبهشت ۱۴۰۱ش